

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Zakład Patologii Sp. z o.o.**

Tytuł procedury:

***Pobieranie materiału do badań
histopatologicznych i cytologicznych***

Wydanie II

12.04.2018 r.

Ilość stron: 3

Niniejszy dokument określa zasady prawidłowego przygotowania materiału biologicznego. Przedstawione procedury postępowania z materiałem biologicznym minimalizują ryzyko błędów przed laboratoryjnych, które mają istotny wpływ na wynik badania oraz bezpieczeństwo pracowników laboratorium.

Procedura obowiązuje w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Zakładzie Patologii Sp. z o.o. i dotyczy:

- pracowników Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zakładu Patologii Sp. z o.o.,
- zleceniodawców zewnętrznych zlecających wykonanie badań w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Zakładzie Patologii Sp. z o.o. ,

1. Należy pamiętać, że materiał pobierany do badań jest traktowany jako zakaźny.
2. Każdy materiał diagnostyczny musi być opatrzony właściwym skierowaniem. Identyfikacja materiałów biologicznych musi być niepowtarzalna i oczywista dla każdego badania.

Wzory skierowań do pobrania dostępne są na stronie internetowej <https://www.zakladpatologii.pl>

Skierowanie powinno być wypełnione czytelnie i zgodne z oznaczeniem próbki, szkiełka czy pojemnika transportowego oraz zawierać w szczególności:

- a) dane osobowe pacjenta (nazwisko i imię, PESEL, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, płeć, numer identyfikacyjny w przypadku braku PESEL, numer telefonu do kontaktu
- b) dane lekarza zlecającego badania,
- c) dane jednostki zlecającej badania,
- d) rodzaj materiału,
- e) rozpoznanie kliniczne
- f) stosowane leczenie,
- g) informacje o wcześniej wykonanych badaniach histopatologicznych, cytologicznych, innych istotnych badaniach diagnostycznych i zabiegach. W przypadku materiałów ginekologicznych, poza wyżej opisanymi, konieczne jest podawanie daty ostatniej miesiączki i informacji o ewentualnym stosowaniu leczenia hormonalnego,
- h) tryb badania (INTRA/BARDZO PILNY/PILNY/NORMALNY)
- i) datę i godzinę pobrania materiału do badania.

3. Sposób postępowania przy pobieraniu materiału do badania histopatologicznego:
 - a) materiał do badania histopatologicznego, natychmiast po pobraniu należy umieścić do przygotowanego wcześniej, szczelnego, zawierającego 10% roztwór buforowanej

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Zakład Patologii Sp. z o.o.**

Tytuł procedury:

***Pobieranie materiału do badań
histopatologicznych i cytologicznych***

Wydanie II

12.04.2018 r.

Ilość stron: 3

formaliny (4% wodny roztwór formaldehydu) pojemnika przeznaczonego do przechowywania i transportu, zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17020.

- b) objętość formaliny należy uzupełnić - ma być 10 razy większa niż objętość utrwalanego materiału.
- c) pojemnik z materiałem musi być oznakowany naklejką z danymi pacjenta (opis na pojemniku musi być trwały, odporny na ścieranie i na działanie utrwalaczy - formalina, etanol)
- d) do pojemnika z materiałem musi być dołączone skierowanie, wypełnione czytelnie i zgodnie z nazewnictwem anatomicznym opisujące lokalizację i rodzaj materiału (materiał pochodzący od jednego pacjenta, pobrany z różnych lokalizacji należy umieścić w oddzielnych pojemnikach)
- e) po pobraniu operacyjnym lekarz sprawdza zgodność danych zawartych w skierowaniu oraz potwierdza zgodność wszystkich danych, przybijając własną pieczętkę lekarską z numerem prawa wykonywania zawodu i podpisując skierowanie

UWAGA! Składając swój podpis lekarz oświadcza, że dane pacjenta i materiału są zgodne, prawdziwe i zawierają wszystkie niezbędne informacje do postawienia diagnozy.

Duże materiały z przewodu pokarmowego (żołądek, jelita), przed włożeniem do pojemnika, należy oczyścić z zawartości – rozciąć, obmyć i rozprostować na tekturce (bibuła i lignina są niewskazane)

- a) tak przygotowany materiał należy pozostawić w punkcie odbioru materiału do przekazania kierowcy NZOZ Zakładu Patologii Sp. z o.o.

4. Sposób postępowania przy pobieraniu materiału do badania śródoperacyjnego INTRA:

- a) termin badania doraźnego umawiany jest telefonicznie przez jednostkę zamawiającą badania przynajmniej 1 dzień wcześniej
- b) materiał do badania doraźnego, umieszczony w szczelnie zamkniętym pojemniku do transportu, opisanym danymi pacjenta, w temperaturze pokojowej, bez utrwalacza, z dodaniem niewielkiej ilości soli fizjologicznej aby zapobiec wysychania, przywożony jest karetką przez jednostkę kierującą do NZOZ Zakładu Patologii Sp. z o.o. do punktu odbioru materiału (w okresie wysokich temperatur materiał należy transportować w pojemniku, zawierającym wkład chłodzący)
- c) pojemnik z materiałem musi zostać opatrzony naklejką z danymi pacjenta
- d) do pojemnika z materiałem musi zostać dołączone skierowanie, wypełnione czytelnie i zgodnie z danymi na naklejce pojemnika, zawierające nr telefonu na którym ma być przekazany wynik badania doraźnego

5. Sposób postępowania przy pobieraniu materiału do badań cytologicznych:

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Zakład Patologii Sp. z o.o.**

Tytuł procedury:

***Pobieranie materiału do badań
histopatologicznych i cytologicznych***

Wydanie II

12.04.2018 r.

Ilość stron: 3

- a) rozmaz z cytologii ginekologicznej, biopsji, wymaz lub inny materiał naniesiony jako rozmaz na szkiełku podstawowym należy po pobraniu utrwalić 90% etanolem lub utrwalaczem do rozmazów cytologicznych, np. cytofixem (zwrócić uwagę, aby cała powierzchnia rozmazu na szkiełku była zanurzona w utrwalaczu)
 - b) rozmaz powinien zostać wykonany na szkiełku podstawowym z matowym polem do opisu (opisy wykonujemy tylko i wyłącznie ołówkiem)
 - c) rozmaz musi zostać wykonany na tej samej stronie co pole z opisem, co zapobiega odklejeniu materiału w trakcie barwienia
 - d) tak utrwalone preparaty powinny zostać umieszczone w plastikowych pojemnikach przystosowanych do transportu szkiełek, uniemożliwiając ich połamanie lub sklejenie i dostarczone do NZOZ Zakładu Patologii Sp. z o.o. najszybciej jak to możliwe w terminie nieprzekraczającym 72 godzin od pobrania
 - e) w przypadku cytologii na podłożu płynnym typu BD SurePath™ – materiał pobierany jest za pomocą szczoteczki z odłączaną główką. Zamiast rozmazywania główkę szczoteczki umieszcza się w fiolce z BD SurePath™ Preservative Fluid (płyn konserwujący). Fiolka jest zamykana, opisywana i z odpowiednią dokumentacją wysyłana do NZOZ Zakładu Patologii Sp. z o.o. w celu obróbki.
 - f) przed wysyłką należy sprawdzić zgodność danych ze skierowaniem; skierowania dołączone do preparatów nie powinno mieć styczności z materiałem biologicznym na żadnym z etapów transportu
6. Sposób postępowania przy pobieraniu płynów z jam ciała, wydzielin, płwocin, moczu:
- a) materiał należy transportować w temperaturze pokojowej, w objętości nie większej niż 100 ml
 - b) materiał powinien zostać dostarczony do NZOZ Zakładu Patologii Sp. z o.o. w ciągu 1/2 godziny od pobrania. W razie niemożności dostarczenia materiału w ciągu 1/2 godziny, musi zostać utwalony w komercyjnie dostępnym na rynku utrwalaczu dla płynów z jam ciała. Minimalny czas utwalania wynosi 20 minut i może być przechowywany kilku dni w temperaturze pokojowej, zachowując przydatności do badania i oceny cytologicznej
 - c) materiał z odpowiednim utrwalaczem do płynów z jam ciała (w stosunku 1:1) może być przechowywany
 - d) dla materiału od kontrahenta z podpisaną umową na badania cytologiczne na podłożu płynnym Zakład dostarcza pojemnik z utrwalaczem, do którego wyłącznie pracownik medyczny kontrahenta dodaje do 25ml płynu do badania po czym zamyka pojemnik nakrętką i tak przygotowany materiał może być przechowywany kilku dni w temperaturze pokojowej, zachowując przydatności do badania i oceny cytologicznej
 - e) materiał dostarczony przez Pacjenta powinien zostać dostarczony w ciągu 1/2 godziny od pobrania, w pojemniku medycznym opisanym czytelnie i trwale danymi Pacjenta, w

	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Patologii Sp. z o.o.	Wydanie II
	Tytuł procedury:	12.04.2018 r.
	<i>Pobieranie materiału do badań histopatologicznych i cytologicznych</i>	Ilość stron: 3

temperaturze pokojowej. Po rejestracji materiał zostaje utrwalony zgodnie z procedurą powyżej.